

Breve fra 1815 til 1817 vedrørende F. P. J. Dahls Ophold i Christiania som Docent i Filosofi.

Meddeelt af hans Søn F. C. B. Dahl.

(Sluttet.)

Frederik Holst til Dahl, Kjøbenhavn 28 September 1816: Kjære, gode Dahl! Modtag herved min oprigtigste Tak for Din meget kjærkomne Skrivelse af 29 f. M., den laae paa min Pult, da jeg kom tilbage fra Møenstouren. — Du kan troe, jeg morede mig herligt paa det deilige Møen og heller ikke mindre over i Skaane, hvor jeg lærte ret fortræffeligt at sige: allraödmjukaste tjenare! og måste jag hafve ären 'att bokka for herran? trods nogen af mine adopterede Brødre. — Nu ere alle mine lange Besøg gjorte for i Sommer, men endnu syntes mig ikke saa ganske at være i Orden igjen efter de lange selvtagne Ferier i hele August og det meste af denne Maaned. Dog nødes jeg nu snart til at tænke paa severiora, dersom ikke Hensigten af mit Ophold henede aldeles skal forfeiles — — Öhlenschläger har indleveret sit Freyas Alter til Theaterdirectionen, der sendte den tilbage med Erklæring, at den ei fandtes Öiemedet værdig. Forfatteren — siger man — skal derpaa have tilskrevet Censorerne, at han troede at staae paa den Punkt i Danmarks Literatur, at, naar han turde risqvære at lade Stykket opføre, kunde de sagtens vove at antage det. Men de skulle have svaret, at det maatte blive ved deres eengang givne Votum. Man fortæller ellers, at Ø. skal være bleven syg af Ærgrelse over dette skuffede Haab. — Du veed da vel, at Baggesen har i en Piece, betitlet: »Peer Vrøvler« været ubændig grov imod ham i Anledning af Sangen ved sidste Fugleskydning? Taushed er vist nok det bedste Forsvarsmiddel imod Baggesen og det kjender Øhl: ret vel. — I Søndags var her en famøs Duel imellem en Schweizersk Baron Müller (hvis Fader har været Landamman) og Svensk Grev Løvenhaupt, Vicecommandant i Helsingborg. Duellen holdtes ved Lundehuset, man skjødes med Pistoler paa 10 Skridts Distance. Müller gik frie, men Løvenhaupt blev truffen imellem det 2—3 Ribbeen paa høire Side. Kuglen har ogsaa læderet Lungen og hviler udentvivl paa Mellemgulvet. Den Ulykkelige lever endnu, men maa rimeligviis døe af Saaret. Müller fik strax hemmelig Vink om at forføie sig bort, men som han ei agtede paa og blev derfor igaar ført i Castellet — Aarsagen til Duellen skal have været Tvistigheder fra flere Aar tilbage, som Müller her fordrede afgjorte — — Oberst Sundt, Chef for et af Livregimenterne, er ved en Krigsret dømt til 2 Md^{ers} Sidden paa 2den Grad i Castellet i Anledning af adskillige Uqvemsord — saasom »en gammel Nat-hue &c.« brugte imod General Schulenburg, der ønskede, at han tilligemed de øvrige her cantonerende Regimentschefer vilde underskrive et Lykønskingsbrev til Prinds Carl af Hessen, men hvortil han ei fandtes villig. — Etatsraad Wiborg — Veterinairen — nævnes som den, hvem Skjæbnen iaar har undt det lykkelige Nummer,

der bragte de 50000 rbd. — — I Formiddags fra 9 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ forsvarede Schouw sin velskrevne Dissertats de plantarum sedib. originariis heel taperlig imod de befalede Opponenten Wad, Hornemann og Reinhardt og Opponenten ex auditorio Justitsraad Schow, Stud. med. Estrup og mig. Hornemann og Reinhardt have aldrig opponeret før og maatte derfor især den sidste under Kampen beede sine Sidemænd om Ord og Phraser. Min første Opposition var den, at Ingen kunde indlade sig i at bedømme Afhdl: quoad materiam, fordi den kun indeholdt sectio prima til et opus, hvis Fortsættelse turde maaskee blive et pium desiderium — og halvgjort Arbeide kan jo Ingen bedømme, og min sidste Indvending var den, at han i at forklare Menneskenes Oprindelse syntes mig at have hældet for meget til den Mening, hvorom allerede Propheten Habakuk melder Cap. 1. v. 14. Ved den første Opposition studsede fornemmelig Censorerne, den anden bragte hele Auditoriet til at lee. Hans Respondens Bredsdorff lader allerede sin Doctor-dissertats: en logisk Bedømmelse af Naturvidenskabernes Inddeling circulare. Til Vinteren kunne vi vente nok en Dissertats af Zeyse: de laude alchymiae — . Vor Konge skal være særdeles glad over Maaden, hvorpaa man har feiret Universitetsfesten deroppe — Prinds Christian bliver her i Byen i Vinter og skal for Eftertiden have Sæde i Statsraadet. — Jeg kan hilse fra Dine Venner Bang og Rosenvinge, hvem jeg talte med i Regentskirken i Formiddag og fortalte, at jeg agtede at tilskrive Dig i Aften. Hils nu hos Skps [Skjelderup], Sverdrups, Døderleins og hvem ellers Du træffer paa af dem, der med Venskab mindes mig, Din oprigtige Ven — som desuden gjør Regning paa snart at faae Brev fra Dig igjen —

Frederik Holst.

B. Bendtsen til Dahl 10 Oct. 1816 De Rygter, som siden havde udbredt sig om Deres Sygdom, som skulde komme af Climaten, om Deres Misfornøielse, som skulde komme af Stillingen, har meget bedrøvet mig Fra den Tid Professor Steenbloch gik bort, daterer jeg mine nye Byrders Periode. Hans danske Timer i øverste Classe maatte jeg strax paatage mig; nu ved Pouls [Søn af B. B.] Afreise har jeg da ugentlig faaet 34 Timer at læse, foruden de mange Timer uden for til Stilrettelse. Naar nu Søndag gaaer med til Embedsskrivelser og Protokolholdelser og Husligheder, saa er jeg rigtig nok lettet nu efter 27 Embeds Aar Jeg takker for Anmærkningerne til Samothracisk Religion. Og finder Deres Ansichten i denne Sag meget rimelige, og maaskee de eneste rigtige speculativt tagne. Jeg havde intet orientalsk læst til Systemets indre Udvikling, og dette bliver aldrig min Sag; og endnu er der for lidet bekjendt om netop det allerældste paa Samothrace, Ideernes Gang derhen, hvorledes det maaskee tilsidst blot blev Sømands Religion, og det ældste gik forlorent Forresten takker jeg meget for de Uleiligheder, som De saa villig vil paatage Dem til nye Samling for mig Den store Umage, De anvender paa Collegier, maa ret for Alvor rectificere Deres egne Ideer og bringe Dem vidt i Faget. Gid Frugten deraf var for Kjøbenhavnerne! Biskop Balles Begravelse fremkaldte ingen Digter til Besyngelse, hvorover mange have undret sig. Kongen

bekostede Liigbegiængelsen, som skal være en gammel Ret for Confessionarius. Notarius publ. Etatsraad Olsen, hans Svigersøn, vilde havt at Gutfeld skulde have holdt Talen over ham, men deels havde Gutfeld ej sympathiseret med Balle, deels vilde han ej støde Clausen, Balles Skriftefader. Clausen skulde da, men kunde ej blive færdig og frasagde sig det. Münster tilbød sig selv, og hvorfor skulle ikke Grundtvig giøre det samme; dog nogle sige opfordret af Gutfeld eller af dem som vilde have Klammeri mellem Clausen og Grundtvig, som ogsaa skal have været i høj Grad, og som afgjortes ved Biskopen paa den Maade, at Grundtvig ej maatte tale fra Prækestolen, men fra Chorsdørren. — Det var over det Gl. Test. Ord: En Høvding er falden i Israel. Talen roses af dem som kunde høre den; thi det kunde ej alle. Men imellem Münster og Clausen blev i Kirken stor Trætte, da begge vilde kaste Jord paa ham; Clausen opfordrede Etatsraad Lassen af Cancelliet, som var i Nærheden, at skille Trætten ad, men saa greb Münster Spaden og kastede Jorden paa. Over Kiævleriet, hvor Clausen var højrestet, skal endog have været Latter i Kirken. Ligeledes Latter i Petri Kirke over Seminaristerne fra Jonstrup, som under Saxtorff vare indkomne for at synge en af en af deres Lærere giort Gravsang, men som gik saa miserabelt, at Münster maatte bede dem holde op. Münsters Tale har i flere Henseender ej fundet Bifald. — Münster skal have givet et forfærdeligt Forslag ind til Celebration af Jubilæum 1 Novbr. 1817; man siger at Solenniteter ere fastsatte til 10 Dage i Khavn., 7 Dage paa Landet. I gamle Dage skal det have været 3 Dage. En Commission er nedsat til at bedømme og afgjøre det hele, siges der i disse Dage — — Jeg tænker nu paa, kjæreste Hr. Dahl, at De til den Tid maa tage Doctorgraden — gid i Kjøbenhavn — men ellers vil De jo i Norge blive absolut nødt dertil. Universitetet maa jo vise sig ved den Leilighed

B. Bendtsen til Dahl 10 Dec. 1816: Imidlertid seer jeg, hvor haardt De har været angrebet, og hvor lidet De troer paa Climatet for Fremtiden. — Inden jeg nærmere besvarer dette Brev, som jeg oftere har læst, fordi Deres Lyst til at komme mig til Hjælp i Embedsbyrder saa usigelig har glædet mig, maa jeg lade Dem vide, at alt staaer endnu Skolen i den samme Uvished Reent ud sagt, har jeg, efterat have betænkt og alvorlig giennemlæst Deres Brev, indgivet en Forestilling til Directionen Dem angaaende, hvori jeg har betragtet Dem deels som min Støtte i tiltagende Alder, der kunde ikke allene, og med bedste Villie vilde, aftage mig mange Arbeider og møisommelige Rettelser — deels som den der det var en sand Vinding for Skolevæsenet at acquirere . . . Dette har jeg nu giort paa min egen Haand. Saasart jeg derom hører noget, skal jeg skrive, ligesom jeg venter fra Dem snarest muligt noget decisivt. Hvad der for Dem end kan være at beslutte, saa ere mine Forestillinger aldeles conditionelle, og sigte blot dertil, at Pladsen kan staae aaben for Dem, om De end ej kom før efter Paasken, da jeg nok kan trække ud. Alt kommer forresten an paa Kongen. Da jeg af Directionen har Fuldmagt til at arrangere Lærefagene, saa kan De være sikker nok paa de

gamle Sprog og Dansk i øverste Klasse Blot vi havde Dem, skal vi nok venskabelig komme ud af alting. At De maatte blive Overlærer, har jeg ogsaa admoneret Directionen om. I alt dette er forresten intet for Dem forbindende; blot Præparation. I mine Tanker er Hoved-Spørgsmaalet for Dem: Kan Deres Helbred være tient med Norges Clima? Besvares dette Spørgsmaal af Erfarenhed og Læger med Nej — saa er jo Sagen afgjort, og det er ej Ret at antage temporære Velgierninger af Universitetet eller Regjeringen, som Sygdom siden forbød at giengielde. Besvares det med Ja, saa tag imod de ikke ufortiente, eller dog i sin Tid let aftienlige Vilkaarsforbedringer og udvortes Hæderstegn. Alt dette er mit eget allene; hverken min Kone, Aarøe eller nogen er raadført; min Kone har læst Deres Brev; forresten veed hun intet, og mine Medlærere veed intet Deres Sygdoms Beskrivelse har meget bekymret mig; imidlertid er, i Deres unge Alder, sagtens Retablering mulig. Lægernes Raad faaer man følge. Jeg havde vist nok meget ønsket, at De til næste Reformationstid kunde være med iblandt vore Doctores. Dog maaskee det endnu kan skee! Jeg haaber megen Forbedring for Deres Helbred af vort Clima og af modereret Arbeide. Det er forfærdeligt, hvor De her savnes af alle; i det mindste kan jeg ingen tale med uden at faae Spørgsmaal om Dem, og Hilsener til Dem. Det forundrer mig, at Mørner vidste om Deres Strid med Schack. Han erkyndiger sig altsaa nøje om enhver. Om Wergelands Skrift vidste jeg intet før Deres Brev; der kan vel sagtens være en Deel sandt deri; men beviser jo intet mere, end at der gives slette og uretfærdige Regjeringer. Og har vel Danmark (∴ ethvert Land) lidt mindre af sine Konger end Norge?

B. Bendtsen til Dahl 29 Dec. 1816: »Kiæreste Hr. Dahl! Efterat jeg under 12 Decbr. havde tilskrevet Directionen Dem angaaende, som den der ønskede at ansættes ved en lærd Skole og især Frederichsborg mig til Lettelse etc. modtog jeg dens Skrivelse under 24 Decbr. saa lydende:

»I Anledning af det, som Hr. Prof. i Skrivelse af 12 Decbr. har yttret om Docent Dahls Ønske at kunne ansættes i den ledige Lærerpost ved Frborg lærde Skole, bliver Dem herved tjenstlig melde, at Dir. ikke tør tillade sig allerunderdanigst at andrage om, at han maatte tilbagekaldes til hans Fædreneland, saaledes at hans Ansættelse i Hans Majestæts Tjeneste skulde deraf være en umiddelbar Følge, men naar han selv skulde supplicere derom, saa er denne Direction, der agter hans Evner og Kundskaber, beredvillig til allerunderdanigst at indstille Ansøgningen til Hans Majestæts allerhøieste Resolution.«

Imidlertid synes det dog Directionen betænkeligt, at lade det ved en saa talrig Skole, som den i Frborg, længere henstaae med Besættelsen af Lærerposten i Historie og Geographie. Allerede førend den modtog Hr. Prof.s sidste Skrivelse, havde den, med særdeles Hensyn paa det af Dem selv ved den indtrufne Vacance udtrykkelig yttrede Ønske, henvendt sin Opmærksomhed paa Candidat Nyholm, hvis hertil indsendte Ansøgning om denne Lærerpost var ledsaget med paalidelige Vidnesbyrd om hans Duelighed

dertil. Men da Directionen ikke derved er forvisset om hans Læregaver og Beqvemhed for Skoleunderviisningen, saa vil den ogsaa for det første kun ansætte ham som constitueret Lærer ved Frborg lærde Skole og det under de ved en saadan Ansættelse sædvanlige Betingelser.

Det vil være Directionen behageligt, om det kunde føje sig saaledes, at Hr. Prof. maatte erholde den attraaede Lettelse i Deres Skolearbeide ved Medhielp af den Mand, som De nu fortrinligen ønske sig, og som af Directionen forhen dertil har været udset.

Malling.

Moldenhauer.*

Cancellie Raad Aarøe har jeg ladet see dette Brev, og efter hans Raad har jeg faaet udskrevet det. Det fine deri røber Forfatteren. Aarøe anseer Meningen deraf for denne: Da Dahl ej kan ventes herved før til Paaske, maa Nyholm for Mængden af Disciplenes Skyld constitueres, men siden fløttes til en anden Skole, naar Dahl kommer, om hvis Modtagelse af hans Majestæt Malling maa være forvisset. Hans Raad er, at De jo før jo heller saae til at komme herved, da Ansøgning indgiven fra Norge nok ej var saa rigtig. Han vil med alle en Vens Glæder celebrere Deres Ankomst, og derfor ej skrive, da han ogsaa nu og i næste Maaned ved Regnskabsaflæggelser har kun alt for travlt. — Om Nyholm end bliver her ved Skolen, som syntes ham ligegyldigt, da han hellere vilde være i Fyen, hvor hans Fader er, saa søger Irgens nu meget at komme herfra Da jeg ikke siden har middelbar eller umiddelbar hørt noget fra Dem, saa er nu alt hvad der er passeret, præliminarisk, og blot en Virkning af min Egennytte, som jeg vilde ønske maatte forenes med Deres Ønsker. Jeg længes meget efter at høre noget om Deres Helbred

Paul Bendtsen¹⁾ til Dahl, 24 Januar 1817: Kjære Ven! Tak for Dit sidste lille Brev; men det glædede mig mere, at see Brevet, og Dit Segl, end at læse Indholdet, da dette tydelig lagde for Dagen, at Din Sindsstemning baade var urolig og temmelig bekymringsfuld. — Jeg kan altfor tydelig mærke, at Du ikke er vel tilfreds med Din Forfatning, mindst med den indvortes; men jeg skrev jo ogsaa i mit sidste Brev: »vogt Dig mest for Dig selv.« — Det var at ønske, at Du kunne blive dygtig letsindig. Alvorlig maa man kun i de vigtigere Ting være; men at ansee alt for vigtigt, og at være alvorlig i alle Tilfælde, det vil Du jo let baade som Theolog og som Philosoph indsee Urigtigheden af. — Og Du maa jo dog tilstaae mig, at Du næsten i hvert eneste Tilfælde virkelig er alvorlig. Jeg vil da en fin uden Fortrydelse (som Bager Henriksen siger) sammenligne Dig med en Pharisæer, thi ligesom han lærer det bedste, og gjør det værste, saaledes lærer Du at man skal søge Harmonie imellem alle sine Følelser, men Du lader dog de tungsindige nedtrykkende o. s. v. hos Dig selv allene prædominere. — Jeg tror ikke, at der er andet for Dig at gjøre, end at arbeide i alvorlige Ting saa lidet som muligt, og for Resten

¹⁾ Paul Bendtsen, født 26 Novbr. 1793, Adjunkt ved Frederiksborg lærde Skole, Præst i Skelby. † 3 Decbr. 1849.

læse Bøger som Wessels og Holbergs Digte, Sigfried Klinker, Peregrine Pikle, den brune Mand, Sigfried v. Lindenberg o. s. v., da disse umuligt kan andet end sætte Folk i det mindste for en kort Tiid i lystigt Lune; og naar denne lykkelige korte Tiid ofte gjentages, vil den dog tilsidst blive en Vane, og fortrænge en stor Deel af Din forrige Natur. Men forkaster Du denne Methode, hvortil Du vanskelig vil kunne give Dig nogen antagelig Grund; i det mindste ikke, førend Du et Aars Tiid har forsøgt den; Bliv da alvorlig, og jo mere jo bedre, og læs *blot* Philosophie, Du vil da snart komme saa vidt ind i den, at Du over den vil glemme Dig selv; og jo mindre Du tænker paa Dig selv, desto mere vil ukjærlige Erindrings Indflydelse udslettes, og desto snarere vil uformærket Din gamle Munterhed komme tilbage; og til den har jeg endnu ikke kunnet finde mere, end disse 2 Veje. — Endvidere, bliv heller hjemme, end gaae i Selskaber, hvor Du ikke i Forvejen er overbeviist om, at Du vil komme til at more Dig *godt*; men naar Du er hjemme, da befat Dig ikke med at ordne Dine Hus-sager, o. s. v. thi dette er alt for ringe en Beskjæftigelse for Dig; den bringer gale og skadelige Tanker og Erindringer tilbage i Din Hukommelse; tag, lige snart Du er kommen hjem fat paa Din Philosophie. Og naar jeg kommer op til Christiania, og finder Dine Meubler ogsaa videre i god Orden, da bliver jeg vred som en Tyrk (med mindre Du da har faaet Dig en Kone). Lev vel.

Din P. Bendtsen.

Carl Salicath har været oppe til Ex. th. og faaet Laudabl. Jeg gaar op til Juni—Juli.

.....
 Fortsættelse d. 29 Januari. Jeg hører, Du reiser til Tellemarken, god Lykke og Fornøjelse paa Reisen, tag lystige Bøger med; og riv Dig med Magt ud af Dine egne Betænkninger, naar disse angaae Dig selv. — Kongens Geburtsdag skulde man troe var i Aar truffen ind i May Maaned, saadant et prægtigt Veir var det. Jeg hørte Lærken synge, saa Ploven drive, og pillede Blomster paa Nørrefælled manu propria. Een af dem sender jeg Dig. Lev vel.

Skulde Du ikke faae mit Brev førend ved Din Tilbagereise, da gid det først maa skee i Martii Maaned. (I April vil jeg ikke raade Dig at reise om). —

Jeg har tilbageholdt baade Dit og Steenblochs Brev i kort Tiid for at kunne lade eder vide, hvem der havde faaet Medallierne til Kongens Geburtsdag. Jacob Andresen af Fredrichsborg Skole faaer den ene. — Lev vel.

Din hengivne P. B.

Døderlein¹⁾ til Dahl, Christiania 10 Februar 1817: Kjæreste snille Ven! Sandelig inderlig glædede Dit Brev os, da jeg ret ængstede mig meget ved at tænke paa Din Helbred; Herregud hvor tungt det er, Du skal plages saaledes i vort Norge; Haabet, at Reisen dog endnu skal gjøre Dig godt, trøster mig for Dig. Vær forsigtig, naar Du reiser mellem Fjeldene og paa Isene, at den norske Snøe ikke blæser Dig i Munden, hvorfor Du lukker

¹⁾ Jens Grønbech Døderlein, f 28. Marts 1787, Lic. med., Stadsphysicus i Christiania, † 4 Januar 1867.

denne smukt til. Mon ikke Din Tandpine og Hævelse kommer af en Tandbyld, i saa Tilfælde flækker Du en Figen, lader den koge i Mælk og paalægge som et cataplasma emolliens. — Brevets Længde sagde mig strax, at det var fra Dahl, og i saa Henseende tænker jeg det modsatte af Steenbloch, thi jo længere Dine Breve ere, jo kjærere mig, og sandt at sige holder jeg mere af mit fuldstændige prosaiske Brev end af Steenblochs poetiske; dog fornøiede det os i Eftermiddag at sammenligne dem begge med hinanden, hvorved vi da ogsaa slog en Samtale af om Dig; men eet Ord i Din poetiske Epistel kunde ingen af os blive klog paa, ihvorvel jeg læser Din Haand meget godt. — Din Seddel fra Jarlsberg erholdt jeg i Eftermiddag efter det lange Brev, og denne Brevunge er kommen med Posten. — Det fornøier mig meget paa mine Landsmænds Vegne, at Du ikke gaaer glip af den omtalte norske Gjæstfrihed; jeg længes ret efter at høre, hvorledes Du vil befinde Dig mellem de tellemarkske Bønder; dog stort lærer Du vel ikke at kjende til dem paa denne korte Tour. Stor Skade syntes os det var, at Du ikke brugte Dine Brillen paa Ballet; maaskee dog en af Holmestrandindernes smukke Øine kunde have sendt en varmende Straale gennem Dine Brillen og for bestandig fæstet, ja naglet hendes Billede fast paa Din retina; og sad det først der, udbredte det nok sine Virkninger videre gennem Nerver og Aarer. — Tak for Dine givne og belovede Efterretninger om Raben og hans Physicat. Naar han afgaaer, vil jeg staae meget i Tvivl om hvad jeg da skal gjøre. Christiania vil sandelig i mange Henseender tabe meget i mine Øine, naar Du forlader det, og dette bliver vel desværre for vist nok Tilfældet; gid indlagte Brev, som jeg kan af Udskriften see er fra Prof. B. Bendtsen. indeholde ønskelige Efterretninger for Dig, og i Haab derom sender jeg det flux; andre Breve ere ikke komne til Dig. — Med min Familie er det omtrent som da Du om Morgenen ingen Indsigt havde gennem Rullegardinerne, paa det nær, at vi nu sidde og staae og den Gang laae, og mine Smaatøse da sov, men nu skrige mig Ørene fulde, saa jeg har megen Umag med at faae et nogenlunde sammenhængende Brev til Dig, men jeg trøster mig med, at det er til Dig. Min Mina er saa la la, men bliver da heller ikke anderledes paa flere Maaneder (sat sapienti); Lirken kan fortælle at Ole Peter er reist til Skeen; Din Guddatter er vranten for Tænder, da hun endnu kun har een. — I Dag er Markedsstøien begyndt, og alle Folk gaae Markedsgang, dog gad jeg langt hellere vandre med Dig paa de tellemarkske Fjelde og lære Dig at gaae paa Skie; jeg haaber da vel Du bliver en Mester i denne Kunst, for siden at lære den til Sjellandsfarren Apropos har Du i Forgaars Aftes seet det herlige vakre Syn af de sjeldne Nordlys? det er de smukkeste jeg nogentid har seet; man spaaer dem oftere i denne Tid; de vil vist interessere Dig særdeles Erindre Dig altid som før med Venskab

Din troe Ven Døderlein.

Ole Bang til Dahl, Kjøbenhavn 12 Februar 1817: Kiære Dahl! Gid jeg havde skrevet Dig til hvergang jeg tænkte derpaa, da havde Du faaet mange Breve fra mig, ligesaamange som der ere forløbne

Dage siden det sidste Du modtog eller det Du med Holst skulde have modtaget fra mig; Holst reiste uden at faae det og derfor har Du Aarsag atter at være vred over min lange Taushed. Vred — nej! det er min Dahl ikke men bedrøvet over at hans gamle Ven ikke har et Par Minutter tilovers fra sine Forretninger og sine Forlystelser, ikke vil eller gider opoffre lidt af den uendelige megen Tid han altid spilder, paa sin Vens Fornøielse. — Du har Ret, jeg bekiender mine Fejl, det er det første Skridt til at rette dem, og jeg retter dem lidet ved at skrive i Aften. Dit Brev modtog jeg og læste det med Smerte, altid den lidende Dahl — naar vil det blive bedre med Dig! hvorfor skal ikke saa mange Menneskers Ønsker opfyldes — alle holde vi saa meget af Fætter Dahl, alle bede vi for Din Lykke, for Din Sundhed, Din Tilfredshed. Troe mig! vi tale ret meget om Dig. — Her sidde vi nu i *Dit* lille Værelse — det har vi af flere oeconomiske Grunde valgt til vor Dagligstue — den blaa Sopha, velbekiendt gammel Ven, staaer paa Væggen ved Kakkelovnen med et Bord foran, og paa Væggen hænger et Skilderi-Uhr — dernæst staae her 4 Stole, et lille Bord og hænger et Spejl; Louisa sidder i Sophaen, Drengen en stor herlig altid smilende lille Engel ligger ved Siden med et Æble i Munden — den lille Cristella løber bagved, titter ind og kalder paa Fader og Moder — Lise syer ved den anden Ende af Bordet — og Din Oluf skriver til Dig — og hvad skal han skrive mere om? Holst har vist fortalt Dig min Tilstand i det forrige Aars sidste Qvartal — evig Sygdom, Smerter, og Medicinere — Sultecuren afpillede mig betydeligt — nu befinder jeg mig taalelig men er langtfra saa frisk som tilforn, ej engang mit Humeur har gandske holdt sig, mangen Time stemmer mig i det onde Lune — Meget har jeg at bestille og ærgerlig er jeg over at mine Forretninger ikke udføres som de skulde. Mine Forelæsninger over Encyclopædia medicinae — mit Secretariat ved det medicinske Selskab etc alt bliver ikke efter mit Ønske fuldført. — Jeg har ikke i en lang Tid været saa nedstemt, ikke før troer jeg grædt saamange Vee-mods Taarer som ved Efterretningen om min kiære Christen Smiths Død. Han var min og Louisas første Kiærligheds Ven ligesom Du var hans Efterfølger — Min Phantasie malede mig saamange af den svundne Tids Billeder og jeg græd fordi den var svunden. — Saa gierne Haabet end tvivler om sørgelige Budskabers Sandhed, saalidet tør jeg haabe at den seeneste Notice, den Gnist af Trøst som blev os hidsendt fra Norge — har noget for sig. Min Muse har helliget ham et lille Digt, som Du vil finde i Kiøbenhavns Skilderie med Underskrift Abdul Fungol — Du faaer ikke meer i Aften.

14. Febr. Skal jeg skrive i Dag? og hvorfor ikke spørger Du maaskee — Det er en af de sorte Dage, Himlen er skyefuld, den er sort som Helvede — jeg er i ondt Lune og maler jeg dog noget her paa Papiret da bliver det vist ikke glædeligt — Du kiender neppe min Sindsstemning, Du saae den aldrig, thi skiule den kan jeg som den største — — Farvel!

3 Martz. Det var et langt Spring, hele 16 Dage skrev jeg intet, men Du maa ikke troe at jeg i alle dem var saa ilde stemt — Mit Lune forandrer sig hver Dag; jeg er kun semper idem i faa

Ting og det er min Ulykke — den evige Ustædighed og Letsind gjør mig uskikket til de fleste ret alvorlige Beskæftigelser — dog Du har vel selv lagt Mærke til den. — Nu noget Nyt, mens jeg erindrer det. Mallings er bleven første dirigerende Medlem af Universitets Directionen — Moldenhauer har i de naadigste Udtryk faaet sin Afskeed derfra, for, som det hedder at kunne destobedre opoffre sine dotes til Kongens Bibliotheks Fordeel. Conferentzr. Rothe er i hans Sted bleven Medlem, en Slags deputeret. Dernæst er Engelstoft bleven 3die Medlem og Dr. Mynster til Fruekirke, min Halvbroder 4de Medlem, disse 2de sidste faaer hvert sit Departement. Rothe har faaet 800^{rbd} og de 2de andre hver 600^{rbd} Tillæg til deres øvrige Gage. Denne Forandring findes her meget —

11te Marts. Atter et langt Ophold — Alt hvad nyt jeg fortæller Dig bliver gammelt inden Du faaer det — Jeg har atter Undskyldninger fordi mit Brev ikke er bortsendt — vægtige Undskyldninger — Fader har i 14 Dage lagt i Sengen, hans Hoved-Sygdom er Gigt, men hans Alder gjør den betænkelig. Min Tid er altsaa knap. Kl. 9^{1/2} kører jeg ud i Faders Eqvipage og efter at have gjort henvend 40 Besøg kommen hjem Kl. 2, læser med Jordemødre til Kl. 3 spiser, læser for Studenter fra 5—6^{1/2} gaaer i Praxis og er som oftest hos Fader om Aftenen eller hjemme besøger mine skrivende Forretninger — Kl. er netop nu 3^{1/2} og jeg venter min Middagsmad — Nok at bestille indseer Du at jeg ikke mangler, Fortienesten er ikke derefter, endnu har i alle mine Gifte-Aar ingen Maaned været saa lidet indbringende som disse 3 første i 1817 — Der er een Ting som ogsaa nu nedstemmer mig, Du gietter let at det er min Faders Sygdom — jeg tænker med Skræk paa hans Død — Foruden det at jeg mister i min elskede Fader en sielden Fader, saa ere de oeconomicke Omstændigheder visselig ikke af de bedste — Hvorfor synge Jeremiader til Dig, kiære deeltagende Ven! Du har vel ogsaa Dine Sorger, Du har mange, thi Du har andres ogsaa. — Jeg vil afbryde denne Materie og opsætte mit Skriverie til i Morgen eller en anden Dag.

15de ditto. Det er bedre med min Fader, og haaber jeg ham snart at blive karsk. — Det glæder mig, at jeg snart faaer Dig at see. Rygtet siger, at Du har faaet Permission og kommer herved. Louisa er det en Hjertens Fryd atter at kunne see sin kiære Dahl, som nok i Danmark faaer sin tabte Sundhed — Hun er ogsaa kun svagelig og har jeg i Sommer lejet Værelser til hende paa Hirschholm, hvor hun og Børnene skal blive ret raske og — hun især fornøjet — Tilfredshed mangler hun altid |: ligesaa hos os!!! kan Du svare :| — — — Jeg giennemlæser alle mine Dig tilskrevne Linier og finder dem alle at være afsiaskede Hastværks Arbejde som det hyppigst der kommer fra min Haand. Men noget er bedre end intet, det er dog altid et Brev fra

Din store Debitor Oluf.

Vær end eengang forsikkret om at min store Efterladenhed i at skrive Dig til ikke er en Følge af Mangel paa Erindring om Dig — Du er mig altid lige kiær, fiern eller nær glemmer jeg aldrig min Dahl.

J. G. Döderlein til Dahl 3 Marts 1817: Allerførst bør jeg tilhviske Dig et glædeligt Haab, Dig angaaende: seer Du; Steenbloch vilde gjerne tilskrive Dig denne Ting angaaende, men »han har saa umaadelig travlt«, »det er saa kjedsommeligt at skrive«, endelig »frygter han for, at Du alligevel ikke rigtig bekommer hans Breve«, see saa, nu er min Samvittighed lettet, da jeg paa bedste Maade har undskyldt ham, og desuden vilde han blot skrive om denne Ting, som jeg nu vil med Glæde: at Du vedbliver her ved Universitetet at docere i Philosophie især paa den Maade, Du docerer baade Andre og Dig selv, ere vi jo blevne enige i ikke lader sig gjøre, men derimod, naar Du fik et Fag at docere i, der var saa let for Dig som at spise et Smørrebrød (o: ikke at skjære og smøre det, thi deri er Du en Sinke), saa veed jeg dog i al Verden ingen ganske antagelig Grund, hvorfor Du ikke skulde tage derimod, og kjønt blive hos os (Du kan jo gjerne engang imellem besøge Skeens Omegn), og i saa Fald behøver Du ikke at erkyn-dige Dig mere om Skeens Physicat, thi da bliver jeg helst her — Steenbloch sagde nemlig, at Collegium acad. vil tilbyde Dig *Latiniteten* (en Bagatel for Dig), og Sverdrup vil i dens Sted modtage Philosophien — tænk nu kjønt *fornuftigt* herover, overvei Grundene vel baade *pro* og *contra* o. s. v. o. s. v. o. s. v. Endelig behager Du ved Din Ankomst hid ikke at give Steenbloch »uhumske Ord« derfor, i saa Fald tager jeg Steenblochs Partie. Vær nu ikke alt for partisk for Danmark og Fredriksborg! Men hold alt dette hos Dig selv, til Du nærmere taler med Steenbloch — quod felix faustumque sit!

Chr. Hansteen¹⁾ til Dahl, Christiania 11 April 1817: Allerede for næsten 2 Maaneder siden fik vi Deres særdeles kiærkomne Brev; vi lyttede med Dem længselsfulde efter Hilsener fra den Danske Strandbred, og loe med Dem over Smør-Hypothesen. Men ligesaa fornøiede vi bleve ved den muntre og lette Tone i disse første $\frac{2}{3}$ af Brevet, ligesaa nedslagne bleve vi ved at beskue Aversen af den omvendte Medaille, De foreholder os i den sidste Trediedeel. Vi ville trøste os med, gode Dahl, at det kuns er mørkt Blod, der frembringer disse mørke Forestillinger, eller i det mindste potenserer dem, og at naar Suiterne af den ulykkelige Nervesygdom en Gang ere overvundne, saa bliver De den gamle raske, vel oftest alvorligt og vemodigt stemte, men dog ikke tungsindige Dahl.

Vi havde havt Lyst til at svare Dem strax, og jeg talte derfor til Steenbloch, om han vidste om De opholdt Dem længe i Laurvig, og hvor De saa tog hen; men det Skarn sagde mig, at det nok var for seent, at skrive til Laurvig, og angaaende Deres fremdeles Adresse vidste han ingen Beskeed. Først i Gaar fik vi af Döderlein at vide, at De endnu var paa Gierpen hos Præsten Munch, og at De havde været syg. — Næsten alle Pererne have været syge i denne Tid: Hersleb (*Peer Bibel*) af stærk Forkiølse; *Peer Troldmand* af Forkiølse og en Byld; *Peer Bog* af Feber og

¹⁾ *Christopher Hansteen*, f. 26 Septb. 1784, Adjunkt ved Frederiksborg lærde Skole 1806, Lektor i anvendt Mathem. 1813, Prof. i Astronomi ved Christiania Univ., † 15 April 1873.

Forkiølelse, og *Peer Himmel* af en Ringorm og en derpaa appliceret Spansk Flue. Saaledes har i nogen Tid næsten alle Forelæsninger standset. Nu er det gandske Pederskab igien paa Benene, og alting i den gamle Orden.

Vi saae med Forundring Deres Værelser averteres som ledige, og jeg troer ikke, Døderlein har faaet skaffet andre isteden, saa jeg frygter for at fattig *Peer Syllogismus* kommer i Barocco ved sin Hiemkomst. — Vi venter Dem nu snart tillige med det milde Veir og alt andet mildt og behageligt fra Syden; gid vi maatte see Dem raskere end ved Afreisen. Lev vel! Jeg har knap Tid, og min Kone ønsker Plads paa Papiret.

Venskabeligst Chr. Hansteen.

Ordene bundne i Knipper
 Og stillede zirlig i Rad
 Er, der hvor Tankerne glipper,
 Finker i gyldene Fad.
 Vistnok et slet Tractement.
 Hvoraf De snart bliver mæt;
 Ogsaa jeg heller det sendte
 Fyldt med en kostelig Ret.
 Men, som nu Ordsproget lyder:
 En Skjelm kun gi'er meer end han

har,
 Tækkes De med hvad jeg byder,
 Vistnok hvad end det saa var. —
 „Ja“ (saa jeg ahner Dem tænke)
 „Finkerne tækkes jeg med,
 „Tager ved hvad hun vil skjænke
 „Villien i Gjerningens Sted.
 „Men hvad skal Fadet betyde?
 „Ved Fadet forstaaer hun: paa

Vers.
 „Vist snart vil mit Øre fortryde,
 „At hun begyndte det Skjærts.
 Det Indfald jeg fik, maae De
 vide,
 Ved Tanken om fransk Reflexion:

At Finker selv monne nedglide
 Fremsatte kun med Pretention. —
 Den Indgang, ach vee! var for lang.

Hvor mon vel Dahl monne vanke?
 Kommer han snart dog igjen!
 Det er min jevnlige Tanke,
 Uden hvilken en Dag ei gaaer hen.
 Særdeles om Løverdags Qveld
 Mindes af Flee De tilbage,
 Ønskes af Hjertet Dem Held
 Og Sundhed i kommende Dage. —
 Nu daglig det Haab mig forlyster:
 I Maimaaned reiser jeg ned
 Til Dannemarks elskede Kyster,
 Og snart følger Hansteen og med. —
 Min Thora kan alt klappe Kager
 Og skjelmsk hun leger „titit!“
 I Breden hun daglig tiltager,
 Desværre i Længden kun lidt. —
 Tak, Dahl! for det Brev, De mig

sendte
 (Thi mig meente Brevet jo med?).
 Med Latter jeg Bladene vendte —
 Tilsidst trilled Taaren dog ned.

Venskabeligst H. A. Hansteen.

Steenbloch til Dahl, Christiania Skjertorsdag Aften 1817 (afleveres hos Pastor Munck paa Gjerpen ad Skeen): Kjære Ven! Det er da sandt, hvad vi frygtede for Døderlein og jeg, at Du igien er bleven syg! Vi erknydigede os saa ængstelig hos hverandre om Efterretning fra Dig, da vi i 3 Uger ikke havde seet en Linie — thi Du maa vide, at omendskjønt jeg ikke havde skrevet Dig til, ventede jeg dog lige saa vel, som Døderlein Brev fra Dig. Du kan deraf slutte, hvor ubeskedent jeg er i mine Fordringer. — Arme Dreng! med Tandpine og Hovedpine og Rosen paa Armene at vandre om blandt Thules besneede Alper! Jeg kan i dette Øjeblik saa meget bedre sympathisere med Dig, da jeg selv har saadan en Hovedpine, at jeg neppe kan gjøre en Reise fra det ene Værelse til det andet. — Men hvad vilde Du da ogsaa paa den Galey? Har jeg ikke noksom advaret Dig? Ja! naar Du var en Sneemand, var det naturligt, at Du, af Frygt for at tøe op i Dalene, søgte til Dit Fædreland de evige Sneebjerger. Men nu er Du en Sydling, æltet sammen af Soelskin og Maanedug, og bedre skikket til at

skue Apollo med sin Straalekrone Ansigt til Ansigt, end Boreas med sin Iishjelm. Dog! nu komme jo mine Betragtninger post festum! Jeg bør derfor heller bede Dig, saa snart som mueligt at ile tilbage til os, for at varme Dig i den delige Foraarsluft, vi nu allerede i 14 Dage have haft, og for at optøe ved vor Barm det Iispandser, hvormed Thuliterne have udrustet Dig. — Nu! Du vil da endelig forlade os! Du har endnu intet Norsk Fjeld fundet saa høit, at det kunde erstatte Dig de Danske Sletters Lavhed! Thi hvad Du i Døderleins Brev skriver, »at Du ikke passer for dette Klimat, eller, rettere sagt, for denne Klode«, ere Udtryk, der godt lade sig læse i Maaneskin. Hvorfor søger Du Sydens Klimat paa Goustafjeldet og vor Klode i et Ideal, som Fanden selv maa have haft den Godhed at modellere for Dig? Thi om end Philosophien var Dig en alt for snerpet Frue, saa veed jeg dog, at Du er Dus med Philosophien [Philologien]; og er Du endnu ingen Heyne eller Wolf, saa kan Du vel blive det, og — hvad der er det bedste — Folk troer, at Du er paa god Vei dertil. Hvad skulde jeg da sige, som hverken har Rygte, eller Evner til at forskaffe mig det? Men nok herom indtil vi sees. — For Dine Breve, baade de store og de smaae, takker jeg Dig, takker jeg Dig meget. Dit poetiske Brev var, uagtet de hinkende Spondæer, særdeles tækkeligt, og fristede mig til at forsøge paa, at gjøre Dig Gjengjæld med et i dandsende Jamber, men der blev ogsaa kun forsøgt derpaa, thi jeg mærkede snart, hvor tvære Muserne ere mod gamle Pebersvende, og vilde derfor ikke incommodere de knipske Jomfruer. Dit $1\frac{1}{2}$ Alen lange og $\frac{1}{2}$ Tomme brede Brev var mig saa meget desto kjærkommere, da jeg saae, at det var skrevet i et muntert Øjeblik, og behøvede ikke at ængste mig over, at Du maaskee havde faaet kolde Fødder ved at skrive det. Item takker jeg paa det forbindtligste for Dine antiqvariske og genealogiske Meddelelser. Det er mig kjært, at der dog endnu ere saa mange Grene tilovers af min Stamme, men Hovedstammen er formodentlig ganske uddød paa mig nær, der ogsaa allerede begynder at visne, og vil neppe komme til at skyde nye Skud. Det er mig kjært, at Du har gjort Bekjendskab med Baron Løvenskjolds Familie, da jeg er overbeviist om, at I alle have fundet gjensidig Interesse. Men hvorledes er Du saaledes kommen i Bekjendskab med Munk? Hils ham paa det venskabeligste fra mig. Dersom Du endnu skulde see Frøken Rye, saa hils hende. Jeg kunde særdeles godt lide hende. Nu farvel! skynd Dig at blive frisk, men vær ikke alt for frisk, at Du ikke skal blive syg igjen, og kom saa snart, som mueligt, tilbage til os. Jeg savner Dig med Utaalmodighed.

Din C. Steenbloch.

P. S. Fra Prof. Bendtsen har jeg, siden Du reiste intet Brev haft, men fra Paul havde jeg et af 26 Januar, hvilket jeg destoværre endnu ikke har besvaret. Claus West, som Du vel erindrere, er død af Nervefeber. Jeg holdt meget af ham. — Julius har nyelig faaet en Søn.

Kynde til Dahl, Frederiksborg d. 28 Maj 1817: Atter ligger ieg nu, ligesom sidst, ieg skrev Dem til paa Reysen til Jylland, og da denne Reyse vil skille mig fra alt, hvad mig kiærest er, i en

Tid af 5 à 6 Maaneder, saa begriber De let, at ieg hvad Humeuret anbelanger ikke er stemt paa det bedste, burde vel altsaa maaske ikke engang skrive, for ikke at smitte Dem, gode Kiære! som ieg veed er meere end almindelig disponeret til at stemmes [i] Moll-Tonen i Følge Deres Ildebefindende, men ieg trøster mig ved den Tanke, som vist for nærværende Tid bestandig ligger i Baggrunden hos Dem, og opliver Dem, den nemlig: at De snart skal see Deres kiære Siælland, og haaber derfor at mine Jeremiader ikke gjør meere Virkning, end den ieg netop ønsker hos en kiær deeltagende Ven. — Tak! hiertelig Tak! gode kiære Ven for Deres Brev, som ieg i Gaar modtog; ieg forsikkrer oprigtig, at det er længe siden, ieg modtog et saa kiært Brev; det vidner om, at ieg fremdeles er vedblevet at være i Deres Erindring; det er rigtig nok, hvad ieg har ventet, og naar jus talionis kommer i Betragtning ogsaa hvad ieg har fortient, thi De erindres og omtales ofte i min fortroelige Stue. — Skjønt ieg ikke venter at kunne see Dem strax, naar De kommer hertil Landet, da ieg ikke kommer hiem førend ved Slutningen af Octbr. Maaned, saa glæder det mig dog, at have det Haab, at see Dem, naar ieg kommer tilbage; thi af Deres Brev slutter ieg, at De agter reent at forlade Norge; ieg tvivler ikke om, at De jo vil komme til at savne meget godt i Norge; thi det findes der som overalt, ligesom der ogsaa overalt findes Vergelander som i Norge, med sliige har man intet at skaffe. — Jeg naar for nogen Tid siden læst Falsens og Herslevs Skrifter mod Vergeland; vi have dem her i Læse-Selskabet; ieg har læst dem med megen Deeltagelse, det gjør saa godt at see, at Danmark ogsaa har nogle gode Venner i Norge; thi Norge har mange i Danmark. — For Hansteens og Steenbloks Hilsener takker ieg hjertelig, de ere mig meget kiære, NB naar de komme med velmeent Hu fra dem selv, og ieg beder dem da modtage en ærlig venskabelig Hilsen fra mig igjen, med Forsikkring at enhver Efterretning om deres Vel glæder mig ærlig nu som i fordums Dage. — Hansteens Værk maae ieg endelig eye; skulle det blive færdig, inden De forlader Norge, da tag det med til mig, det kommer mig for som ieg har staaet Fadder til det Barn. — Skulle De kiende og tale med Viibes Enke, da beder ieg hende hilse ret inderlig, om hun erindrer mig fra Christiansand, da ieg var der, og nød saa megen Godhed hos hende og hendes mig meget kiære afdøde Mand, siig hende, at Efterretningen om hans Død, gik mig dybt til Hierte. — Nu noget om mig og mit Huus. De har ikke hørt noget om os siden Nyt Aar, kan ieg slutte deraf, at De ikke havde hørt, at vi allerede ere flyttede i Gr. M. Bernstorffs forrige Gaard som skeede strax efter Nyt Aar; 6 Dage efter at vi vare nogenlunde komne i Roe her, den 25 Januar, gjorde min Kone Barsel og fødte en Datter, altsaa nu 1 Søn og 2 Døttre; min Kone tilligemed alle Børnene befinde dem vel, og min Kone glæder sig meget til den Tid hun skal see Dem igjen; hun beder mig hilse Dem venskabeligst, at hun haaber, at see Dem, skjønt ieg ikke er hiemme. — Ieg kommer saa lidt ud af mit Huus, at ieg intet veed at fortælle Dem [om] Frederiksborg; at Bendtsen er frisk, veed ieg, og det er en Hovedsag. Tag til Takke med disse Ltnier; ieg har meget at bestille

med Tilberedelsen til min Reyse, som begynder i Overmorgen. —
 Lev vel kære Ven! Hav os altid i venskabelig Erindring. Deres
 ganske hengivne Kynde.

Endnu engang beder jeg Dem hilse Hansteen og Steenblok.

E. Munch ¹⁾ til Dahl, Gierpen 13 Mai 1817: Deres Brev, kjære Ven, var mig kjærkomment som kun faa af dem jeg i mit Liv har modtaget; først fordi det endte den ængstelige Urolighed, hvori baade jeg og min Sophie har været for Dem med Hensyn til det afskyelige Veir og farlige Føre, vi maatte overgive Dem til, og det medens Deres Helbredstilstand var saa yderst mislig; dernæst fordi det med saa utvetydige Ord siger mig De ej vil forsmaae det Venskab, mit Hjerte følte en saa inderlig Trang til at byde Dem; en Trang, jeg — førend De gav mig Anledning til at erfare det Modsatte — ikke troede mere at komme til i saadan Grad at føle. Ikke at jeg troede mig med den modnere Alder afstumpet for Venskabs Følelser; disse ere i deres fulde Livlighed hos mig for dem, med hvem jeg staaer i Sjæle- og Hjerte-Forvandtskab, og snarere tiltage de end aftage. Men min Skjæbne har nu eengang antaget en bestemt Retning; jeg har faaet et fast Fodfæste i Verden, en bestemt Kreds at bevæge mig i, og derved begrænsedes Udsigten for mig til at knytte nye Hjerte-Forbindelser. At De, ædle unge Mand, med den lyse Forstand, det varmfølede Hjerte tilførtes mig paa Livets Vei — det regner jeg blandt de lykkeligste Tilfælde i mit Liv — dog nei — lad mig ikke kalde det Tilfælde — det er det kjærlige Forsyns Styrelse, der vilde lade en Glædeskilde mere opvælde for mig i dette Liv.

I Sandhed, De vurderer for høit det Ubetydelige jeg og min Kone kunde bidrage til at taaleliggjøre Deres lidelsesfulde Tilstand paa Gierpen; vi ere Dem derimod forbundne, at De tækkedes med vor simple, landlige Leilighed. Vi glæde os usigelig ved den Udsigt, De lader os skimte til om nogle Uger igjen at see Dem hos os; da vente vi rigtig nok at kunne opvarde med noget, der just ikke findes paa ethvert Sted — en usigelig yndig Natur. De maae endelig see til at faae Prof. Steenblok med Dem; jeg er vis paa at hans Maler-Kræsenhed ikke skal lade haant om de gjerpenske Udsigter, ligesom det vil være mig og min Kone saare kjært at fornye gammelt Bekjendtskab med ham. — Det var at formode, at Deres Reisen i et saa lumpent Veir og Føre, som det, De forlod os i, ikke vilde bidrage til Deres Reconvaescents; maatte dog nu Vaarluften styrke Dem igjen og bringe Dem til at glemme den Norske Aprils Injurier! — Det gaaer ellers ikke saa hastigt med Foraaret, som det tegnede til da De var hos os; lige til for et Par Dage siden har den bistre Boreas huseret ret som om han vilde give os en Afskeds-Paamindelse om, at vi ikke skulle indbilde os at være uinddragne hans Iiscepter, fordi Sne og Iis ere forsvundne. Imidlertid har nu i de sidste Dage en qvægende Regn indfundet sig og med den en mildere Luft, saa den i nogen Tid standsede Vegetation igjen er i fuldt Arbejde. —

¹⁾ *Edvard Munch*, f. 7. Febr. 1780, Sognepræst i Gierpen, †

Jeg er Dem saare forbunden for Deres venskabelige Uleilighed med mine Commissioner; jeg har aldrig længtes saaledes efter Fragtmandens Tilbagekomst som nu, da han medbringer saa megen Sjæleføde for mig. Han ventes nu her hvert Øjeblik. For Transporten af Deres Slæde skal jeg opgjøre med ham og antegne Fragten i vor Mellemregning. Ligeledes takker jeg Dem for de litterære og andre Noticer, De er saa god at meddele mig; jeg kan ikke fra denne Egn gjøre nogen Gjengæld. — Deres Bekjendte her leve som da De var her, undtagen at Baronesse Løvenschiold blev for en Tid siden voldsomt og farligt syg, men er nu fuldkommen rask igjen. Doctoren tilskrev det hendes uforsigtige Dvælen i de nyligen gipsede Værelser. Søsteren lille Jette Cappelen er for Øjeblikket ikke vel; man formoder en for tidlig Bortgang af det nys begyndte Ægteskabs Frugt. — Raben er ikke slettere siden De reiste — ubegribeligt at han kan holde det saa længe. — De har gjort mig saare nysgjærrig efter Kluges Værk om Magnetismen; kunde De spille det i mine Hænder for en kort Tid, vilde De i høi Grad forøge min Forbindtlighed til Dem. — De opholdt Dem dog vel noget hos vor fælles Ven Ottesen i Drammen? Han er af de Mennesker, der aldrig lader høre fra sig. Jeg ønsker og haaber han med Sine befinder sig vel. Jeg beder De vil i mit Navn hilse Prof. Steenblok, Holst, Major [?] Krogh og efterhaanden som De maatte træffe dem, de flere Venner, der bad Dem hilse mig fra dem; De overbringe dem igjen min og min Kones venskabeligste Hilsen. Seer De noget den nye Tugthaus-Candidat, Præsten Lieungh? Ham beder jeg ogsaa venligst hilset. Har De hørt ham? Gjør han nogen Opsigt derinde som Taler? — De spørger mig, om jeg er fornøjet med en saa vidtløftig Correspondent som Dem? Hertil maae jeg svare Dem, at jeg al min Tid har været Elsker af at modtage lange, omstændelige Breve fra mine Venner, og ikke lettelig vil De kunne skrive for Langt eller Vidtløftigt.

Saa er da Pavels bleven Biskop i Bergen. Han var vel ogsaa den meest Competente til denne Post af Norges Geistlige af samme Alder og Embedstid, fornemmelig ihenseende til Talertalent. Forretningsmand er han vist nok ikke; men hvor vanskeligt er det ikke ogsaa at finde alt forenet?

Jeg har ikke undladt at bringe mine Statsraader og Præsten Cappelen Deres Hilsen. De beder sig igjen erindrede af Dem. Lange reiser i denne Uge til Christiania, og vil sikkert ikke mangle at hilse paa Dem. — Min Kone har en Bøn til Dem — vil De vel opfylde den? Det er om nogle Linier af Deres Haand i hendes Stambog; naar De vil glæde hende hermed, da vil hun ved Deres sikkert forventede Besøg paa Gierpen presentere Dem et Blad.

Den 17de Mai. Længere vil jeg ikke opholde mit Brev til Dem, skjønt jeg havde saa gjerne ønsket at kunne have mældt Dem Fragtmandens Tilbagekomst og Modtagelsen af de med ham sendte Sager; men — forunderligt nok — endnu har man her intet hørt til ham, skjønt Vinden maae have været ham gunstig. — Nu er da Majen traadt ind i sine Rettigheder; jeg skriver dette i min Have, Kl. 6 Morgen — men det er ogsaa en Morgen skikket til at kvæge baade Sjæl og Legeme; den herligste, reneste Vaarluft —

Jublen rundt omkring af bevingede Sangere. — Jeg befunder mig som sædvanligt fuldkommen frisk og vel; min Kone har en Tidlang havt en leed Hoste; dog haaber jeg det er ikke andet end Forkjøelse. Mine Smaa derimod ere friske og vævre som Fugle; Gutterne erindre Dem ofte; endog Edvard spørger jævnlig hvor Dahl er fremme; vi love ham da at han nok skal komme frem igjen engang — lad os nu see De lader os blive ordholdne! — Dette maae De da for denne Gang tage til Takke med. Naar Helbred og Tid tillader Dem det, da und mig igjen noget fra Dem — Imidlertid lad os svæve Dem i venskabelig Erindring, ligesom De lever i Vores — Gid De saa vist stedse leve vel og fornøjet!

Med sand Høiagtelse Deres oprigtigen hengivne

E. Munch.

Dahl til Sibbern, Christiania 13 Mai 1817: Ved at besvare Deres Brev af 18 Septbr. 1816 saa seent, som det nu skeer, vilde jeg være i en ikke liden Forlegenhed, dersom jeg ei maatte troe, at De, høistærede Ven! ved Andre allerede for længe siden var bleven underrettet om, hvorledes det siden Midten af September i Fior er gaaet mig. Jeg modtog Deres ærede Brev først hen i October, og da det var kort førend Assessor Bulls Afreise herfra, og jeg desuden den Tid laae farlig syg, maatte jeg undvære den Fornøielse at faae Efterretninger om Dem mundtlig ved de Venner, der havde tilbragt Sommeren med Dem. — Hvorledes jeg nu efter en overdreven Anstrængelse med mine Forretninger paadrog mig et Nerveanfald, der var langvarigere, end det, jeg Aaret forud havde overstaaet; — hvorledes jeg endelig af Lægerne blev jaget ud paa en Reise, der ei havde den forønskede Virkning, fordi jeg tilbragte 7 Uger af samme under Sygdom, især Brystsvaghed, — er Noget, jeg ei her vil gientage for Dem; Rosenvinge vil nok efter mine Breve have fortalt Dem derom. — Alt dette, især den skadelige Indvirkning af den her sædvanlige tørre Luft paa mit Bryst, har nødte mig til at tænke paa en Forandring i min Stilling, som jeg nødigen skrider til, og efter hvilken jeg tænker, i Sommer at vende tilbage til Danmark. —

Uagtet jeg under disse Omstændigheder ei i min nærværende Stilling kommer til at gjøre Brug af de Meddelelser, De venskabeligen har givet mig i Deres Brev, eller hvad jeg i denne Henseende videre kunde vente fra Dem, — takker jeg Dem dog særdeles meget for samme, som Noget, intet kan hindre mig fra at anvende in usus *meos*. — Fra Salicath havde jeg intet nærmere hørt om Logiken.

Formedelst min Reise er jeg endnu ubekjendt med det Meeste af hvad der er udkommet i Danmark i den sidste Trediedeel af 1816. Seent faae vi saadant herop; Meget har Bibliotheket her først nyelig modtaget, og jeg har siden min Hiemkomst været hindret meget ved Flytning og Upasselighed.

Om de norske Pressers Frembringelser i 1816 har jeg i et Brev af 24 Januar underrettet Deichmann, saa fuldstændigen, det var mig mueligt; De har maaskee seet denne Liste, — vel ogsaa endeel af Picerne selv, hvorfra jeg har nedsendt endeel, — og deri kun fundet lidet, der kunde interessere. — Prof. Hansteens

Værk om Magnetnaalens Misviisning bliver det første mærkelige herfra; omtrent Halvdelen, — 20 Ark in 4to — er alt trykt. — Om nogle Uger disputerer Holst for Doctorgraden, — de lepra scandinavica; og agter derpaa at reise udenlands over Stockholm og Kiøbenhavn. — Biskop Bech, Dr. Neumann, o. m. Fl. agte at udgive et Tidsskrift, der nok skal indeholde alle muelige Ting; Alle skulle indbydes til at komme ind med Bidrag; men Planen er ei endnu kommen istand — Treschow, der nu er i Stockholm, siden September i Fior, udgiver der sin Encyclopædie og practiske Philosophie; den sidste efter en Omarbeidelse, paa Latin. — Slotspræst Pavels her i Byen er i disse Dage bleven Biskop i Bergens Stift, og har, imod Alles Forventning og uagtet sin tidligere Arbeiden derimod, modtaget Embedet. Dette er det nyeste Nyt her, og med dette maa jeg ende min Fortælling; hvad der ellers kunde siges, har jeg meldt Rosenvinge for kort Tid siden. — Dog endnu eet: Wergeland har i 2 Pøbelskrivter forsvaret sig (som han kalder det) mod Hersleb og Falsen. Disses Bemærkninger over hans »Forbrydelser« har De vel alt seet i Danmark. —

De seer, at min Brevvexling er bleven sieldnere og om andre Gienstande, end jeg havde haabet ved min Afskeed fra Dem i Danmark. Omstændighederne have forandret saa Meget. Maatte de ingen Forandring gjøre i Deres Venskabelighed mod mig, som de ei kunne det i min Agtelse og Hengivenhed for Dem! — Hils Rosenvinges, Deichmanns, Molbech, Lynges, og hvem der ellers erindrer
Deres Dahl.

Fra Ørn¹⁾ til Dahl, Skien 5 Juni 1817: Høistærede! Den Glæde, Deres Brev skjænkede min gode Provst [E. Munch] og mig, var overvætted. I den sidste Tid turde vi næsten ikke læse Aviser af Frygt for at støde paa hvad jeg ei tør nedskrive. Rygtet om Deres Sygdom paa Gjerpen kom tidlig hid, og siden meldte man mig, at De uhelbredet forlod Skiens Egnen. Gud være Lov, at Manden er saa rask, at Han endog tør tænke paa en Fjeldreise. — En saa giæv og nøisom Gjæst, som De, er Provsten altid saare kjærkommen, og for enkelt Mand haves her, under alle Omstændigheder, de fornødnere Bequemmeligheder. — Til Toppen af Fjeldene, til Foden af Vandfaldene, til Bunden af Gruberne, og, har De Tid, fra Goustad til Folgefong skal jeg ledsage Dem. Enhver Seeværdighed, Egnen har, skal jeg vise Dem, tillader kun min Helbred det. Men siden De forlod os, har jeg været saa ussel, som jeg aldrig i Sillejord før var. Nu aftage dog disse høistbesværlige Tilfælder, og jeg synes med hver Dag at blive bedre, især efter Modtagelsen af Deres Brev. — Nogen Sneee ligger vel endnu paa vore Fjeldtoppe, men i Dalen blomstre Heggen, Rønnen og alle Frugtræer, Elve og Fosse skumme og larme mellem Fjeldene, og om 8 Dage er næsten al den Sneee og Iis aftøet, som gaaer bort, førend Høstregnen opløser det Alt. Vaararbeidet er forlængesiden tilende og om et Par Uger drage vi tilsæters. Da kommer den rette Tid til at besøge Tellemarken, hvilket De ei bør opsætte til

¹⁾ Knud Ramshard Ørn, dimitteret fra Frederiksborg lærde Skole af Rektor B. Bendtsen 1797, Rektor ved den lærde Skole i Skien.

Hundredagene. — Kunde Egnen som en gammel ærværdig Matrone i Marts indtage Dem, hvor dødeligen forelsket maa De da ikke blive i den blomstrende Ungmøe. — Men lad os vide Deres Ankomst saalænge forud som mueligt, deels for at forlænge vor Glæde, deels fordi Provsten har Reiser for, som han ligesaa vel kan, som gjerne vil opsætte, og som Han da maaskee ikke tiltræder førend i Følge med Biskoppen, som nu vel ikke kan ventes hid, førend langt hen paa Sommeren. — Gid De maa kunne læse disse Kragetæer. Mit Bryst tillader mig dennegang hverken Mere eller Andet. — Jeg gjentager vor Tak for det gjorte Besøg og vor Bøn om et nyt.

O kom! O kom! og alle Fjelde gjentage: Kom!!!

Deres Ørn.

E. S. Et Par lette Overskoe er nødvendigt paa en Fjeldtour. Skulde i Xnia noget Læseværdigt være at faae om den d. Magnetsisme, tør jeg maaskee bede Dem købe mig og medtage samme. — Hr. Provsten beder, at De endeligen vil tage Dem god Tid til Deres Ophold her.

Innumera Tua in Doctorandum Scandinavicum collata beneficia augibus, si inclusam plagulam sedulo accurateque percurras mecumque ea benevole communices, quæ in illa Te gravissime offendant¹⁾.

Subtilissimum amicum vehementissime admirans

Scandinavus [F. Holst].

Dahl til Rosenvinge 7 Juli 1817: Jeg har faaet Dine kiære Linier af 25 Mai, og af min foregaaende Utaalmodighed kan Du slutte til min Glæde. Dette Aar har været meget ufrugtbart paa Meddelelser fra Danmark, og det Indtryk, den langvarige Taushed fra Dig maatte gjøre paa mig, blev og maatte blive stærkere ved Mangelen af Efterretninger fra næsten Alle dem, jeg kiender i Danmark, især medens jeg var syg og derfor mere tilbøielig til ubehagelige Forestillinger. At jeg staaer saa ganske eene i Verden bidrager vel ogsaa til at gjøre mig mere barnlig afhængig af saadanne Omstændigheder Jeg følger Gangen i Dit Brev. Du spørger, naar jeg venter at komme, og hvor jeg agter at opholde mig. Hen i August tænker jeg at være i Danmark. Prof. Bendtsen har ønsket mig til sin Medhjælper i Skolen og uden mit Vidende, men ei imod min Villie, talt forberedende derom til den nye Direction, hvor Sagen ei skal have mødt saamange Vanskeligheder, som den formodentlig vil hos Kongen. Jeg faaer nu at see hvorledes Sagen vil gaae naar jeg kommer ned og faaer talt med denne. Hvad der end møder, veed jeg at jeg ei vil blive afficeret deraf som ved min *Afreise* fra Danmark. Naar jeg kun er frisk, kan jeg jo sagtens skaffe mig noget at leve af; paa Landet maa jeg nu leve. Du seer heraf, at mine Udsigter ere aldeles uvisse, som de maa være ved en saadan Art af Salto

¹⁾ Skriftet, der ledsagedes af disse Linier, var Ms. til Fr. Holsts Doctor-disputats: „Radesyge quinam sit morbus, quanamque ratione e Scandinavia tollendus? — der blev forsvaret 18 Juni 1817.

mortale, som min Helbred her har nødet mig til at gjøre. Imidlertid haaber jeg dog at komme til at staae ordentlig paa begge Fødder efter Springet. — I Khavn skal jo Alt være saa dyrt nu ved Coursens Forbedring; paa Landet lever jeg lettere i alle Henseender, og efter det Formuetab — i sig selv, veed Du, er dette ei stort, — jeg har lidt ved min nærværende Forandring, maa jeg see lidt nøjere paa den kiære nervus rerum gerendarum For Prof. P. E. Müller har jeg været bekymret. Man har sagt, at han laborerede af Svindsot. Er det saa? Og hvad troer Lægen om hans Helbredelse? Jeg holder meget af den Mand. — Af Heibergs Strid med Grundtvig har jeg seet lidet. Alt i den litterære Verden i Khavn er jo nu i Strid. Hvad bliver Udbyttet? — Her have vi den 18 Juni havt en Doctorstrid. Holst disputerede for Graden i Medicinen; i et Brev til Deichmann troer jeg at have angivet de 13 Opponenten. En af dem var jeg selv, som sloges med ham i $1\frac{3}{4}$ Time. En anden Gang maa jeg fortælle Dig Particularia ved denne Disputats. Han tænker at reise over Stockholm til Khavn og saa videre mod Syden. — Jeg har giort en lille Reise til Norges og vel Jordens Paradiis, Ringeriget og Hadeland, hvorfra jeg for et Par Dage siden kom tilbage. Alt hvad der i Naturen kan være skjønt, findes forenet i dette Landskab. — Snart skal nu min større Reise mod Vesten gaae for sig; jeg vil tage med af Norge hvad jeg kan, inden jeg forlader det. — Hils saa Alle, der ville have Hilsener fra Din uforanderlige Ven
Dahl.

Steenbloch til Dahl, 2den Sept. 1817¹⁾: Kiære Ven! Jeg havde ventet, at Du fra det gamle Thule skulde sende mig et Brev skrevet med store Runer paa en Granefjæl, og see! Jeg faaer nogle smaae Stykker Engelsk Velinpapiir, bekritlede med nogle smaae Prikker og Snirkler, hvilke en gammel Runemester, som jeg, ikke kan læse. Jeg bragte dem hen til vor Ven Vundlægen, hvis grand-skende Øje omsider opdagede Tankerne, der laae skjulte i det underlige Krimskrams af Hexeskrift, skjønt meget blev ham stedse uforklarligt; »thi,« sagde han, »her have formodentlig Jutulernes gigantiske Lopper døppet Benene i Blækket og opført en Dands paa Papiiret, medens Dahl omhyggelig spidsede den skjevsplittede Pen.« Saa talte han, og tillige paamindte mig viseligen at skrive Dig til forinden Du gjæstede os her i vor Borg; thi farlig var Din Vrede, naar Du kom udrustet med Bjergtroldenes sorte Kunster. Dem har Du visselig lært; thi hvi nølede Du ellers saa længe blandt Ørkenens Fjelde? Eller har maaskee en Huldre med kog-lende Kunst forfjettet Dig? — Jeg ridser da i Hast disse Runer for at ønske Dig hjertelig velkommen fra Troldenes Haver i Christelige Menneskers Samfund. Men kom ikke til os ved Nattetider, thi vi frygte, at see Dig med glødende Øjne som Katten, og — vi bede Dig bønligst — lad Din Hexestav blive tilbage i Pebervigen.

Disse Runer ridsede Enevold, Runemester og Sagamand ved den sorte Skole i Harald Haarderaades Bye, Dagen efter Qværn-

¹⁾ Brevet er adresseret til Pastor Ottesen i Drammen.

knurren (3: 2 Sept. nye Stiil), den 3die Høst efter at Norges Krone faldt af Dannerkongens Hoved.

C. Steenbloch til Dahl, Christiania 20 October 1817: Kjære Ven! Saa kort, som Dit Brev af 9de var, saa kjært var det mig ogsaa, dog ikke for Korthedens Skyld; thi Du forklarer mine Ord, som Fanden — med Permission at sige — forklarer Bibelen, naar Du mener, at jeg helst vil have korte Breve. Nei! men jeg vil heller have korte, end ulæselige Breve: det er Sagen. Jeg vil nok beholde for mig selv det Privilegium, at skrive korte Breve. Men Dit Brev var mig kjært, fordi jeg deraf saae, at Du lykkelig var kommen til det længe savnede Frederiksborg. Gid, at Du der maa finde Dig lykkelig! dog ikke saa lykkelig, at Du slet ikke skulde savne en eller anden Ven i Norge, f. Ex. mig, — Jeg fik Dit Brev meget sildig i Dag, og meddelte Døderlein strax min Skat. Om han skriver veed jeg ikke; jeg vil derfor hilse Dig fra ham. Der-som jeg skulde hilse Dig fra Sverdrup, Hersleb &c: &c: som have bedet mig at hilse, naar jeg skrev, saa vilde dette Brev blive meget langt. Men et langt Brev kan Du ikke faae denne Gang, deels fordi jeg kun har kort Tiid, da jeg allerede har skrevet til Frue Bendtsen, og endnu skal skrive til Paul; og deels fordi det vilde være høist uhøfligt af mig, at sende Dig et langt Brev, naar Du, saa scribax som Du er, sender mig et kort. Jeg vil derfor blot indskrænke mig til at sige, hvad jeg ikke kan lade være, at jeg hver Dag savner Dig alt mere og mere, og trøster mig kun med den gamle Anelse, at Du igjen snart vil komme til Norge, hvor uindviet jeg end forresten er i Dit tilkommende Livs Planer. Den Dag, Du reiste, var jeg saa forstemt, at jeg maatte gaae hjem og lægge mig, og befandt mig næste Dag saa ilde, at jeg maatte tage Spanske Fluor paa Armene, som jeg maatte beholde i 10 Dage, saa at Blodet løb ned ad Armene, da jeg tog dem af, og endnu er Saaret langt fra ikke lægt. Først i de sidste 4 Dage har jeg befundet mig vel, og det meget vel. Men, hvor længe var Adam i Paradis! Jeg creperer maaskee endnu i denne Vinter; thi hvorledes vil det gaae, naar Veiret bliver slemt? naar jeg ei har kunnet befinde mig vel i det guddommelige Veir, vi i denne Tiid have haft: klart Soelskin hver Dag, ingen Vind og kun lind Nattefrost. Saadan Høst har jeg dog aldrig oplevet i Danmark, og dog tænker jeg ofte med Savn paa Sjællands taagefulde Sletter, fordi — saa mange af mine kjæreste Venner boede der. Nu har ogsaa Du forøget deres Antal og mit Savn. Kjære Ven! hils dog alle mine Bekjændte fra mig, endog dem, som Du forresten ikke interesserer Dig for. Du veed hvem de ere, uden at jeg behøver at navngive dem, hvortil jeg denne Gang ikke har Tiid. Lev vel! Kys Paul fra mig for hans Laudabilem, og skriv mig snart til et langt, læseligt Brev Ewig Din troefaste Ven

C: Steenbloch.

P. S. Jeg sender dette Brev til Khvn, fordi jeg formoder, at Du er der for at modtage Dit Tøi &c: — Ole¹⁾ beder meget at hilse.

¹⁾ Tjente hos Dahl i Christiania.

Kort før Dahls 3 Oct. 1817 tiltraadte Afrejse fra Norge overrakte *norske Studenter* ham som et synligt Tegn paa deres Taknemmelighed og Hengiverhed en med Diamanter, 1 større, omgiven af 11 mindre prydet Ring med Indskriften: „Abeunti Civis Univ. Frideric. 1817.“

Af Stambogsudtalelser ved Dahls Afrejse hid sættes et Udvalg, mærket

STAMBOG.

„Paa Danas Slette, under Olufs Tag,
De førstegang mig Haanden rakte,
Og snart blandt Fjeldene til Velkomsts lag
Vi begge den udstrakte;
Vi mødtes i Athenes stille Hal,
— De førte mig ved Haanden —;
Vi vandred i fortrolig Stund, — og Dahl!
Og mødtes — tør jeg haabe det? — med Aanden,
Saa slog vi Murerslag i sene Qvæl,
Da mødtes og vort Hjerte: —
Dér, Broder, er min Haand til ømt Farvel!
Den trykker Din med Smerte.

Christiania d. 1ste October 1817.

M. C. Hansen.“

»Ofte samledes vi ved Templets Dør; Hammerens stærke Slag kaldte os til Arbeide; med Alvor og uførtroedne arbeidede vi paa at tilhugge Stenen, opmuntrede af den værdige gamle M. af St. Haand i Haand sluttede vi os som Leed i den hellige Kreds, et Billede paa Eenheden i vore Bestræbelser. Omendskjøndt Du tilsyneladende træder ud af denne Kreds, saa omslutter os dog en større Kiæde, hvoraf Du altid bliver et Leed. Ogsaa dette Forbund vil undertiden kalde Dine Tanker til Norge, og iblandt andre fremkalde Mindet om en ærlig Medarbeider, Broder og Ven.

Christiania den 1ste Oct. 1817.

Christoffer Hansteen.«

Paa Bagsiden af Hansteens Blad staaer:

»Warum schneidet sich erst das verlorne Gut, wie ein scharfer
Demant, so tief ins Herz?
Warum müssen wir erst etwas beweinet haben, ehe wir es heiss
bis zum Schmerze lieben?
Jean Paul.«

„Saa mangt et Baand der brast i vore tunge Dage,
Og Hjertet bløder end: ach! vil det, kan det læges!
Nu atter svandt et Haab, og atter Hjertet bløder;
Ei blot for mit — for Fædrelandets Tab jeg sørger.
Dog Een kun raader: hvad vil vi, vi Svage, Blinde!
Hans Villie skee! — Saa drag, hvorhen Dig Herren kalder,
Og Han velsigne Dig! min Ven! Han med Dig følge
Paa Livets trange Stie! Hans Fred Dit Hjerte fyldte! —
Med venlig Hu, med Savn og Hjertets stille Vemod
Vi mindes Dig: naar Stormen vildt med Sneen leger,
Og naar den favre Sommer pryder vore Dale,
Imellem Tøiens Blomster, Frogners stille Lunde,
Paa Egebjergets Top, paa Halidans grønne Gravhøi,
Paa Høresalen og, hvor Venner venlig samles
Vi mindes Dig. Hav Tak for hver en svunden Glæde,
Dit Venskab skjenkte mig. Hav Tak for Haab, for Kummer,

Du deelte med mig troe. Bring Danas Bøgelunde
 Og Axels gamle Stad en kjærlig Broderhilsen,
 Og — glem ei Klippens Land! dets Sønner trofast elske.

Christiania den 29 Sept. 1817.

Svend Borchmann Hersleb.
 Symb: Prov: 4: 2 3.“

Thi nu seer vi i et Spejl, i en Gaade, men da skal vi
 see Ansigt til Ansigt. 1 Cor. 13.

Noget er der, som, uagtet Forskjællighed i Meninger, fast kan
 knytte Mennesker til hinanden. Der kan da vel ingen Grundfor-
 skjællighed være. Du har fundet — jeg søgte. Dog *veed* jeg, at Du
 kan *elske* Din Ven. Glem ham aldrig! Eviig hænger han ved Dig.
 Christiania, d. 3die October 1817.

F. P. J. Dahl.
 [i Herslebs Stambog.]

„Sperat infestis, metuit secundis
 alteram sortem bene præparatum
 pectus; informes hiemes reducit
 Jupiter; — Idem

summovet. — Non, si male nunc, et olim
 sic erit; quondam cithara tacentem
 suscitavit Musam, neque semper arcum
 tendit Apollo!

Horats.

Lev, lev lykkelig, og erindre Dig
 med Venskab Din trofaste Ven

Gregers Fougner Lundh.“

Christiania d. 22de Sept. 1817.

» — — — dum loquimur fugerit invida ætas, og saa gjør den
 nok ogsaa medens vi skrive. For derfor ikke med sligt at spille
 mere af den end fornødent, lader jeg det være nok herpaa at
 nedskrive som Erindring om mig den Regel Horats strax bagefter
 giver, men som jeg desværre aldrig følger: carpe diem, quam
 minimum credulus postero.

Christiania d. 1ste Oct. 1817.

Rye.◀

„Saa vil Du da forlade Norges Fjelde,
 Dets Fyrreskov og mørke Granelund,
 Ei længer skal Du høre Fossens Vælde,
 Ei see den skumme i den dybe Grund. —
 Ei skal Du meer fra Klippens høie Tinde
 See skjønne Dal dybt nedenfor Din Fod,
 Ei see den blanke Elv igjennem den sig vinde,
 Mens Fjeldet glimrer med sin Sølvelfod. —
 Ei skal Du mere høre Lurens Toner
 At blande sig med munter Klokkeklang.
 Nu skal Du hvile under Bøgens Kroner,
 Og høre Nattergalens kjælnø Sang.
 Du gaaer til Danemarks de favre Lunde,
 Du gaaer tilbage til det kjære Hjem,
 Men Norges Skove, Søer, Klippegrunde,
 O sig mig dog! vil Du forglemme dem? —
 Det vil Du ei, thi høit Din Glæde lued',
 Naar Du saae Norges rædselblandte Pragt,
 Du stod ei kold, naar Øiet rundtom skued
 De store Vidner om vor Skabers Magt.
 Dig vil det skee, hvad os saa tidt mon hændte,
 Naar fjernt fra Klippens Land vi leve maae,

At Længselstaarer os i Øiet brænde,
 Naar paa en Høi ved Søens Bred vi staae. —
 Ja, ogsaa Dig, naar Du fra Sjællands Høie
 Seer Bøgeskov og Søe og Kildevæld,
 En Længselstaars stige vil i Øie
 Og minde Dig om Norges høie Fjeld. —
 Da vil du og, selv mellem Ungdoms Venner,
 Blandt Barndomsminder udi Danevang,
 Dog mindes dem, som Norges Fjelde gjemmer
 Og mindes den, som nynnede denne Sang. —
 Ja om end Landet selv Dig gik af Minde,
 Kom stolte Fjeld Dig ikke meer ihu,
 Dog mangan Ven, som Gud Dig her lod finde,
 Ja ogsaa mig i Hjertet gjemte Du. —

Vel fuldelig jeg aldrig kunde være
 For Dig, hvad Ven for Vennen være maae,
 Os knytted' ei de Barndomsminder kjære,
 Ei Ungdoms glade Samliv bag os laae. —
 Og ei om Veien fuldt vi enes kunde,
 Hvorpaa vi Livets store Maal skal naae,
 Jeg vilde troe, Du mere vilde grunde; —
 Men begge stræbte vi paa den at gaae.

Og gjør vi det, gjør det af fulde Hjerter,
 Da vil om Veien vi og enes vist,
 Da Sandhed selv skal med sin lyse Kjerte
 Os lede frem til Hjemmet, som er hist.
 Da skal ei Bjerg, ei Bølge længer skille,
 Da er vi Sødskende i fælles Hjem,
 Da skal ei Længsels, Afskeds Taarer trille,
 En kjærlig Haand da har aftørret dem. —

Christiania d. 30 September 1817.

Stener J. Stenersen.“

Dahl havde ved Modtagelsen af Georg Sverdrups og Niels Treschows Tilbud forbeholdt sig kun at blive konstitueret Docent ved Christiania Universitet, fordi han ved fast Udnævnelse og deraf medført norsk Embedsed vilde vanskeliggjøre fremtidig Embedsgjerning i Danmark. Men hans vakkende Helbred gjorde hans af Studerende og Embedsbrødre varmt paaskjennede Gjerning kortvarigere, end han havde tænkt sig. Den tid tungsindige Selvfordybelse og det ihærdige Studium, som hans store Samvittighedsfuldhed krævede, havde gjort Sit til at nedbryde hans Legemsforfatning, der trængte til et Friluftsliv, som han kun sparsomt, i Ferierne, kunde unde sig. Norske Venner stillede ham i Udsigt ved et Fagbytte, klassisk Sprog i Steden for Filosofi, at skaffe ham en for daværende Universitetsforhold ikke sjælden Afvexling, der for ham vilde være en Lettelse. Danske Venner, der gjerne vilde vinde ham tilbage for Fædrelandet, tilbød at virke for, at han kunde blive sin Velynder og Ven Peter Erasmus Müllers Afløser ved Forelæsningerne over Filosofi til Forberedelse af Kjøbenhavns Studenter til 2den Examen. Men begge Henstillinger afviste han bestemt: enten Forbliven i den ham saa kjære Gjerning ved Christiania Universitet, eller en Hviletid, i hvilken han efter Lejlighed og Kræfter kunde være sin gamle af Skolegjerningen altfor trykkede Lærer og Ven, Rektor Bendt Bendtsen til Støtte, uden Hensyn til, at ingen Lærerplads ved Skolen stod aaben for ham. Dette Sidste havde han valgt, da han søgte og paa hændrende Viis fik sin Afsked fra Christiania Universitet. — —

At jeg fra dette Vendepunkt i min Faders Liv inderlig gjerne vilde have fortsat Bidragene til en Levnedstegning af ham lige til hans Død, føler jeg Trang til at sige. Men den 87 Aar gamle Søns svækkede Syn maa være Nok til at gjøre denne Hjærtets Trang til et — jeg tør vel sige i Ordets bedste Forstand — fromt Ønske.